

Funktionsbeskrivelse for sprogansvarlig pædagoger i daginstitutioner

---

Daginstitutionernes pædagogiske indsats for børn og familier i forhold til børnenes sprogudvikling og kommunikative kompetencer, har enorm stor betydning og gør med den rette understøttelse, en forskel i forhold til barnets efterfølgende muligheder for uddannelse og arbejde. Vi ved, at børn der dannes og tilbydes sproglige lege- og læringsmiljøer i dagtilbud af høj kvalitet, virkelig har en stor effekt på børnenes sproglige og kommunikative kompetencer, når de forlader dagtilbudsområdet.

Indsatsen for både det generelle, fokuserede og særlige sprogarbejde hører under dagtilbuds indsats og prioritering om tidlig opsporing og indsats og har en høj prioritet. Som et led i denne indsats har vi valgt at sætte fokus på de sprogansvarlige pædagogers funktion, der har en særlig opgave i forhold til denne indsats. Endvidere er der en politisk beslutning om at alle børn i 3 års alderen skal sprogvurderes. En daginstitution kan have mange pædagoger uddannet i sprogpakken, men afhængig af størrelse, kun 1-2 pædagoger der er sprogansvarlige for hele institutionens sprogarbejde. Generelt skal der være fokus på overensstemmelse mellem ressourcer og opgaver for de sprogansvarlige pædagoger.

Denne funktionsbeskrivelse skitserer de overordnede forventninger til de sprogansvarlige pædagoger i daginstitutionerne i Vejle Kommune. Denne beskrivelse skal tydeliggøre opgaverne for daginstitutionerne og give samarbejdspartnere et billede af, hvad de kan forvente, en daginstitution som minimum kan tilbyde børnene på sprogområdet. Samtidig skal beskrivelsen danne baggrund for forvaltningens understøttelse af opgaveløsningen, f.eks. gennem kompetenceudvikling og sammenhænge med indsatsen på skoleområdet.

Formålet med funktionen sprogansvarlig pædagog

Den sprogansvarlige pædagog er defineret ved at være en særlig ressourceperson med opgaver relateret til sprog og børn med sproglige og kommunikative udfordringer. Helt overordnet skal den sprogansvarlige pædagog styrke daginstitutionernes indsats i forhold til tre delvist overlappende områder:

- Noget af opgaven omfatter at sikre stærke sproglige lege- og læringsmiljøer i daginstitutionen og omfatter alle børn og børnefællesskabet i hele daginstitutionen.
- Andre dele af opgaven er målrettet børn, der har behov for en ekstra fokuseret eller særlig sprogindsats. Her kan samarbejdspartnere fra TCBU være inddraget.
- Endelig kan barnets sproglige og kommunikative udfordringer kræve en understøttende og målrettet indsats i familien, hvor forældrene efter anvisning arbejder hjemme med at styrke barnets sproglige- og kommunikative kompetencer.

Den sprogangsvarlige pædagog løser opgaverne i et samarbejde med forældre, ledelsen og kollegerne i daginstitutionen og med TCBU's småbørnskonsulenter, sprogvejledere og tale-hørekonsulenter. Den sprogangsvarlige pædagog's funktion bidrager her til at skabe helhed og sammenhæng i indsatsen.

Den sprogangsvarlige pædagog's opgaver

Den sprogangsvarlige pædagog's opgaver tager udgangspunkt i formålet og kan kort beskrives således:

- **Vidensperson ift. sprog, tidlig opsporing og indsats**
Den sprogangsvarlige pædagog skal være opdateret på den grundlæggende viden om børns sproglige udvikling og ikke mindst om, hvor det er muligt at hente hjælp og mere viden. Den sprogangsvarlige pædagog skal kunne bringe denne viden i spil i forhold til ledere og kolleger, bl.a. i forhold til sprogmaterialer og deres formål/effekt.
- **Sparringspartner for kolleger og leder**
Den sprogangsvarlige pædagog har en vigtig opgave som sparringspartner for sine kolleger og ledelse. Dels i forhold til at bringe egen viden på banen, og dels for at sætte kollegernes egen viden i spil.
- **Iagttagelse og observation**
Den sprogangsvarlige pædagog skal gennem iagttagelse og observation kunne give kolleger lærings feedback på dennes sprogpædagogiske praksis og igangsætte processer der understøtter sproglige miljøer. Samtidig bidrager funktionen til at kvalificere dokumentationen af det sproglige lege- og læringsmiljø, med henblik på reflekteret og dokumenteret pædagogisk indsats i daginstitution. Den sprogangsvarlige sikrer, at der sker en form for overdragelse af barnets sproglige udfordringer og kompetencer i forbindelse med barnets overgange typisk ved 3 år og skole.
- **Koordination og opfølgning**
Den sprogangsvarlige pædagog skal sammen med ledelsen sikre koordination, udvikling og opfølgning på sprogarbejdet, særligt ift. sprogvurdering 3-6 år. Den sprogangsvarlige pædagog kan enten selv være tovholder på indsatser ift. specifikke børn eller understøtte kolleger i at lave indsatser og handleplaner.
- **Styrkelse af forældresamarbejdet om børn med sproglige udfordringer**
Den sprogangsvarlige pædagog skal have et særligt fokus på at understøtte forældreinddragelse og samarbejde på sprogområdet. F.eks. kan det være generelle oplæg om barnets sproglige udvikling på forældremøder, eller specifikt ved at inddrage forældrene, hvor barnet har fokuseret eller særlige sprog- og kommunikative udfordringer.
- **Kalde på eksterne samarbejdspartnere ift. mere omfattende indsatser**
Den sprogangsvarlige pædagog skal – i et tæt samarbejde med ledelsen – kvalificere daginstitutionens vurdering af, hvornår en problemstilling kalder på eksternt samarbejde i form af henvendelse til TCBU's småbørnskonsulenter, sprogvejledere eller tale-hørekonsulenter.

Den sprogangsvarlige pædagog's kompetencer

For at løse ovenstående opgaver bør den sprogangsvarlige pædagog besidde nogle væsentlige faglige og personlige kompetencer, der kort oplystes nedenfor:

- **Høj faglighed og viden ift. sproglig udvikling**

Grundlæggende og opdateret faglig viden med relevans for opgaven, herunder en teoretisk og evidensbaseret viden om barnets sproglige udvikling. Der stilles krav om, at den sprogansvarlige pædagog har et sprogpakkekursus, opdateret viden om sprogvurderingsmateriale og i praksis skal kunne udarbejde handleplaner.

- **Viden om relevante samarbejdspartnere i Vejle Kommune** Den sprogansvarlige pædagog skal kende de grundlæggende procedurer mv. med henblik på at kunne handle og/eller hente hjælp hos TCBU's småbørnskonsulenter, sprogvejledere og tale-hørekonsulenter.
- **Legitimitet blandt kollegerne**
Den sprogansvarlige pædagog skal have den nødvendige respekt og gennemslagskraft i daginstitutionen. Dette stiller krav til den enkeltes personlige kvalifikationer og til opbakning hos ledelsen.
- **Vejlednings- og kommunikationskompetencer**
Den sprogansvarlige pædagog skal være en god kommunikator for at kunne bringe egen viden i spil, ligesom personen skal kunne invitere til og sikre, at de øvrige kolleger bringer deres viden og kompetencer i spil.
- **Systematik og administrative kompetencer**
Den sprogansvarlige pædagog skal have overblik, kunne arbejde systematisk og reflekteret med data, være god skriftlig og mundtlig samt anvende de nødvendige digitale redskaber, herunder barnets sprogprofil.

Organisering og roller i daginstitutionen

Alle daginstitutioner skal tage hånd om og sikre ovenstående opgaver. Det gøres ved at 1-2 pædagoger, afhængig af institutionernes størrelse, udnævnes til sprogansvarlige pædagog/-er. Dette er nødvendigt for, at sikre sammenhæng med den øvrige tidlige opsporing og indsats i Børn & Unge og for, at samarbejdspartnere klart kan identificere vedkommende. Ligeledes er det nødvendigt ift. fælles kompetenceudvikling.

Beskrivelsen giver dog mulighed for, at sprog-opgaverne kan løses og organiseres forskelligt i daginstitutionerne – afhængigt af størrelse, brugergruppe og organisering i øvrigt. Funktionen kan også varetages sammen med andre funktioner.

Sprog-funktionen skal have ledelsens understøttelse og opbakning. Det er vigtigt, at der er afsat tid til opgaven og skabt en tydelig lokal forventningsafstemning og ramme om sprogarbejdet. Det er også vigtigt, at ledelsen giver funktionen legitimitet ift. kollegerne.

Det er vigtigt at understrege, at den sprogansvarlige pædagog for at lykkes med opgaverne, er afhængig af et generelt højt fagligt niveau i daginstitutionen, og at opgaverne i forhold til sprogindsatser er en fælles opgave, der forudsætter at alle bidrager konstruktivt.

Det forventes, at der laves en beskrivelse af funktionen i den enkelte daginstitution, hvor der er taget højde for lokale forhold.

Forvaltningens understøttelse af sprogansvarlige pædagoger

Forvaltningen prioriterer at understøtte de sprogansvarlige pædagogers arbejde gennem:

- **Udbud af sproguddannelse baseret på ovenstående kompetencer**

For at understøtte de sprogansvarlige pædagoger besidder ovenstående kompetencer vil forvaltningen løbende udarbejde og udbyde et skræddersyet og praksisnære sprog-temadage og møder målrettet Vejle Kommune. Endvidere udbydes der tre dages sprogpakkeuddannelser ved behov. Der vil være opmærksomhed på, om det vil give mening at udbyde temadage og -møder sammen ansvarlige for AKT og andre relevante funktioner.

- **Sprog-netværk og deltagelse i møder og kurser**

TCBU's sprogvejledere er tovholdere på fem geografiske områdeopdelte sprog-netværk, der skal sikre opdatering af viden, mulighed for erfaringsudveksling, et fagligt fælles fundament og sammenhæng med B&U forvaltningen. Sprognetværkene mødes en ½ dag to gange om året.

- **Sprog-indgang på tværshjemmesiden med redskaber, inspiration mv.**

Der er oprettet en sprog-underside på Tværssiden (www.tvaers.vejle.dk), som opdateres løbende med henblik på nemmere tilgang til relevante tema- og kursusmaterialer og viden, med henblik på at sikre generel større videndeling og faglig understøttelse af de sprogansvarlige pædagogers værkstøjskasse.